

Soru 1:

Millî Mücadele'nin heyecanlı yıllarında, (1901-1962) millî duyguları derinden yaşamayı, hayatta asla feda edilemeyecek değerleri tanıması onun sadece şiirlerine değil, roman ve hikâyelerine hatta denemelerine derinden tesir etmiştir. Zaman, ruh ve aşk kavramlarının zengin imajlarla işlendiği şiirlerini yazmakta son derece titiz davranmıştır. Öğrencisi olduğu Yahya Kemal'e hayranlığına rağmen belki de onun taklitçisi durumuna düşmemek için tarih atmosferini şiirinden uzak tutmuşsa da yine en çok, "Bursa'da Zaman" şiiriyle tanınır. Zamanı, geçmiş, yaşanan an ve geleceğin birlikte idrak edildiği bir bütün hâlinde görür. Başlangıçta heceyi kullanmasına rağmen, sonraları serbest şiire geçmiştir. Folklorlardan daima uzak durmuştur. Yahya Kemal ve Valery'den aldığı "mükemmellik" anlayışına ulaşma çabasında rüya ve masaldan hareketle duygu ve düşüncelerini "ses" hâline getirir. Varlığın sırlarını sembollerle anlatır.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cahit Sıtkı Tarancı
- B) Ahmet Hamdi Tanpınar
- C) Necip Fazıl Kısakürek
- D) Fazıl Hüsnü Dağlarca
- E) Ahmet Muhip Dırancı

Soru 2:

Gün nasıl ısıtırsa tabiatı, dostluk da bizi

Bıraktık mı kollarına alır, ısıtır kalbimizi

Bu dizelerde geçen "gün" sözcüğü aşağıdaki anlamlardan hangisini karşılamaktadır?

- A) Güneş
- B) Zaman
- C) Gündüz
- D) Tarih
- E) Çağ

Soru 3:

Necip Fazıl, ilk dönem şiirlerinde şekille muhtevayı birbirini tamamlayan, birbirinden ayrılmaz unsurlar olarak değerlendirmiştir. Bu tarz şiirin özellikleri sonraki şiirlerinde de görülür. Daha çok, muhtevaya dayanan bir şiir kurma çabası içinde olmasına rağmen şeklin edebî eser üzerindeki belirleyiciliğine dikkat etmiş ve şeklin sağladığı imkânlardan geniş ölçüde yararlanma yoluna gitmiştir. Onun şiirlerinde lafı uzatma, fazla söz, açıklayıcı ve yorumlayıcı bilgi, hikâye etme, espiye başvurma, zekâ oyununa gitme yoktur. Yahya Kemal'de olduğu gibi "mükemmel" olanı yakalamaya çalışmıştır.

Bu parçada sözü edilen sanatçının benimsediği şiir anlayışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Saf şiir
- B) Toplumcu şiir
- C) Birinci Yeni
- D) İkinci Yeni
- E) Divan şiiri

Soru 4:

Hasta öküzlerin

yaşlı gözlerinde dinledik taşlı tarlaların sesini.

Gördük ki vermiyor

toprak altın başaklı nefesini

kara sapanlara!

....

Artık

hepinizin kafasına

şu

daaaaaank desin:

Köylünün toprağa hasreti var,

toprağın hasreti makinalar!

Bu dizelerde aşağıdaki sanat akımlarından hangisinin etkisi görülmektedir?

- A) Empresyonizm
- B) Dadaizm
- C) Romantizm
- D) Fütürizm
- E) Sürrealizm

Soru 5:

Gün çekildi pencerelerden;
Aynalar baştan başa tenha.
Ses gelmez oldu bahçelerden;
Gök kubbesi döndü siyaha.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sade bir dil kullanılmıştır.
- B) Hece ölçüsü kullanılmıştır.
- C) Redif ve kafiye kullanılmıştır.
- D) Çapraz kafiye düzeniyle yazılmıştır.
- E) Düşsel öğeler ve bireysellikten uzak durulmuştur.

Soru 6:

Kuşlar üstünde gezer, gurbete düşmüş kuşlar,
Yaşlı bir göz gibi sahraya bakan penceremin;
Bu dağın gülleri, derdim ki neden solmuşlar?
Beddua ettiği yemiş meğer âşık Kerem'in!

Bu dizelerde geçen,

- I. Güllerin solması
- II. Kuşların gurbete düşmesi
- III. Âşık Kerem'in dağa beddua etmesi

ifadelerinden hangileri bir imgedir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

Soru 7:

Selâm olsun bizden güzel dünyaya
Bahçelerde hâlâ güller açar mı?
Selâm olsun sonsuz güneşe, aya
Işıklar, gölgeler suda oynar mı?

Hepsi güzeldi kar, tipi, fırtına
Günlerin geçişi ardı ardına.
Hasretiz bir kanat şakırtısına
Mavi gökte kuşlar yine uçar mı?

Uzak, çok uzağız şimdi ışıktan,
Çocuk sesinden, gül ve sarmaşıktan,
Dönmeyen gemiler olduk açıktan,
Adımızı soran, arayan var mı?...

Aşağıdakilerin hangisinde bu parçada şairin seslendiği varlıklar bir arada verilmiştir?

- A) Dünya-güneş-ay
- B) Gül-çocuk-gökyüzü
- C) Kar-tipi-fırtına
- D) Işık-su-kuş
- E) Gemi-gölge-sarmaşık

Soru 8:

1940 öncesinde bireysel duyarlıklara, üstelik heceli, uyaklı biçimlere bağlı şair; 1940'lı yıllarda çevresindeki dünyayla bütün çelişmeleri içinde yüz yüze gelir. Savaş yıllarının daha da ağırlaştırdığı koşullarda işçisi, köylüsü, dar gelirlisi ve yoksulluyla çileli yaşamı bölüşen insanlardır gördüğü sanatçımızın. O yaşamın içinde onun daha da yakından tanıdığı okul, hastane, sanatoryum ve cezaevi çevresidir. Şair de ister istemez soyut insandan, acı çeken, ezilen somut insana çevirecektir bakışlarını. Bu, temalarını belirlerken şiirinin biçimini de değiştirir. Dil gitgide yalınlaşır, açık ve akıcı bir nitelik kazanır. Tanıdığı çevrelerin insanlarını, onların duyguları, özelemleri ve çelişkilerini yine onların diliyle yansıtır şiire. Yerine göre halk deyimlerinden de yararlanır şair. Sosyal acılara sözcülük ederken yergici olmamasına imkân var mı? Ne var ki yapıcı bir yergidir bu ve daha güzel bir dünyaya olan umuttan da kopuk değildir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı ve onun benimsediği edebî akım aşağıdakilerin hangisi olabilir?

- A) II. Yeni-Ülkü Tamer
- B) I. Yeni-Orhan Veli Kanık
- C) Saf şiir-Yahya Kemal Beyatlı
- D) Toplumcu gerçekçi şiir-Rifat Ilgaz
- E) Millî Edebiyat-Mehmet Emin Yurdakul

Soru 9:

1955 sonrası şiirimizde genel bir değişim başlıyor. 1957 yılına kadar yazdıklarımı Yerçekimli Karanfil adlı kitabımda topluyorum. 1956'da Oktay Rifat'ın, Perçemli Sokak'ı;

I

1958'de İlhan Berk'in Şeyler Kitabı; yine aynı yılda Cemal

II

Süreya'nın, Dünyanın En Güzel Arabistan'ı yayımlanıyor.

III

1959'da, Turgut Uyar'ın Üvercinka'sı; Ece Ayhan'ın, Kır-

IV

nar Hanımın Denizleri; Ülkü Tamer'in, Soğuk Otların Altında adlı kitapları ile şiirimizdeki genel görünüm iyiden iyiye değişip yerleşiyor. Şiiri bir akım olarak görmek, birlikte çıkış alışkanlığı sanmak kolaylığından vazgeçemeyenler, bu şairleri adlandırmakta gecikmiyorlar.

Bu parçada numaralanmış eserlerin hangileri yer değiştirildiğinde sanatçı/eser yanlışlığı giderilmiş olur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV.

Soru 10:

Bir gün Tanpınar şiirlerimi görmek istiyor. 17-18 yaşlarındayım. Tünel'deki Narmanlı Yurdu'na gidiyorum. Bana kocaman bir çay fincanıyla kahve sunuyor. Gene kocaman masasına oturup gözlüğünü taktıktan sonra, hiçbir bıkma belirtisi göstermeden bütün şiirlerimi okuyor. Okuması bittikten sonra başını kaldırarak (iyice aklımda) ilk cümlesini söylüyor: "Bunlar çok güzel, hepsi de güzel. Ama hiçbir şiir değil!" Tabii bu yargı iyiden iyiye yadırgatıyor beni, gene de anlamış görünerek çıkıyorum dışarı. Çıkmadan daha başka şeyler de söylüyor. Neden ölçülü uyaklı yazmadığımı soruyor bir ara.

Bu parçada Edip Cansever'in sözünü ettiği şiirler aşağıdaki topluluklarının hangisinin anlayışıyla ilgilidir?

- A) Yedi Meşaleciler
- B) Saf şiir (Öz şiir)
- C) Beş Hececiler
- D) II. Yeni
- E) Milli Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüren şiir

CEVAPLAR: 1-B 2-A 3-A 4-D 5-E 6-E 7-A 8-D 9-E 10-D